

2ኛ የውጤት መስጫ ክፍለጊዜ የ 1ኛ ክፍል የወላጆች መመሪያ

በማርች መስጫ 2 ወቅት፣ የ1ኛ ክፍል ተማሪዎች ከዚህ በታች በተገለጸው ፅንሰሀሳቦችና ክህሎቶች ትምህርት ይቀበላሉ። እባክዎ ልብ ይበሉ፡- በ በኢ.ታ.ሊ.ከስ የታዩት ጽንሰሀሳቦች እና ክህሎቶች ትምህርት ተሰጥቶባቸዋል ነገር ግን በሪፖርት ካርዱ ላይ ደረጃ/ወጤት አልተገለጸም።

ሒሳብ

ቁጥሮችና ግብረቶች በአስሮቸ ሴት

- የባለ-ሁለት-አሃዝ ቁጥር ሁለቱ አሃዞች የአስሮቸ እና የአህዳዎች መጠኖች እንደሚወክሉ መገንዘብ።

ስሌቶች እና የአልጀብራ አስተሳሰብ

- እስከ 10 ያሉ ቁጥሮችን በቅልጥፍና መደመር እና መቀነስ።
- በ20 ቁጥር መካከል ያሉ አሃዞችን የሚከተሉትን ስልቶች በመጠቀም መደመር እና መቀነስ—
  - በመቁጠር፣
  - በዚህ መልክ አስር በማድረግ(ምሳሌ፣ $8 + 6 = 8+2+4 = 10+4=14$)፤
  - ወደ አስር የሚመራ ቁጥርን መበተን (ለምሳሌ፡- $13-4=13-3-1=10-1=9$)፤
  - በመደመር እና በመቀነስ መካከል ባለው ግንኙነት በመጠቀም (ለምሳሌ፣ $8+4= 12$ እንደሚሆን በማወቅ፣ $12-8= 4$) እንደሚሆንም ይታወቃል፤ እና
  - ተመጣጣኝ ነገር ግን ቀላል ወይም የሚታወቅ ድምር መፍጠር (ለምሳሌ፡- $6 + 7$ በመደመር የሚታወቀውን ተመጣጣኝ መፍጠር $6+6+1=12+1=13$)።
- በሁሉም ቦታዎች ያልታወቁ ያሉበት በ20 ውስጥ መደመርና መቀነስን በመጠቀም የማክል፣ የመቀነስ፣ አንድላይ ማሰባሰብ፣ መበተን፣ እና የማወዳደር ሁኔታዎችን የሚያካትቱ የቃል ፕሮብሌሞችን መፍታት።
- ድምራቸው (ጠቅላላ) ከ20 የሚያነስ ወይም እኩል የሆነ ሶስት ሙሉ ቁጥሮችን የሚያካትቱ የቃል ፕሮብሌሞች መፍታት።
  - ፕሮብሌሙን ለመወከል በነገሮች፣ ስእሎች፣ እና ቀመሮች ከምስል ጋር ላልታወቀው ቁጥር መጠቀም።
- መቁጠርን ከመደመር እና መቀነስ ጋር ማዛመድ (ለምሳሌ፣ 2 ለመጨመር 2 ላይ መቁጠር)።
- የእኩል ምልክትን ትርጉም መገንዘብ፣ እናም መደመርና መቀነስ የሚያካትቱ ቀመሮች ትክክል ወይም ስህተት መሆናቸውን መወሰን።

ምንባብ

መሰረታዊ ክህሎቶች

- ስለ ማተም አደረጃጀት እና መሠረታዊ ባህርይ ግንዛቤ መግለጽ/ማስረዳት።
- የንግግር ቃሎች፣ ፊደላት/ክፍለ ቃላት፣ እና ድምጾችን (ስነ ልሳን) መረዳት/መግለጽ።
- ቃላትን በመነጣጠል/በመለየት ለክፍል ደረጃ የሚመጥን ስነ-ቃል እና የቃላት ትንታኔ ክህሎት ማወቅ እና መተግበር።
- በአእምሮ የመያዝ ችሎታ/መረዳትን ለማገዝ በትክክል በብቃት እና በማቀላጠፍ ማንበብ።

የማንበብ ግንዛቤ፡- ስነ ፅሁፍ

- ከጽሑፍ ውስጥ ስለ ቁልፍ ዝርዝሮች ጥያቄዎችን ይጠይቁ እና ይመልሱ።
- ታሪኮችን እንደገና መንገር፣ ዝርዝሮችን ጨምሮ፣ እናም የማይከለዩ መልእክታቸውን ወይም ትምህርታቸውን ግንዛቤ ማሳየት።
- ከታሪክ ውስጥ ገጸ-ባሕርይ፣ ዝግጅትን /መቼት እና ዋና ክሊሳቸውን፣ ቁልፍ ዝርዝሮች እና ሥዕላዊ መግለጫ በመጠቀም ማብራራት።
- በታሪኮች ውስጥ የገጠባህርያትን ጅብዳዎችና ተምክሮዎች ማወዳደርና ማገፀር።
- ከቅስቀሳ ድጋፍ ጋር፣ ለ1ኛ ክፍል ተገቢ ውስብስብነት ያለው ስድ ንባብና ግጥም ማንበብ።

ምንባብ የመረዳት (የማወቅ) ችሎታ፡- መረጃዊ

- የአንድን ፅሁፍ ዋናውን ርዕስ መለየት እና ቁልፍ ዝርዝሮችን መልሶ መንገር።
- በጽሑፉ ውስጥ የቃላትን እና ሀረጎችን ትርጉም ለመወሰን ወይም ለማብራራት እንዲረዱ ጥያቄዎችን ይጠይቁ እና ይመልሱ።
- ቁልፍ ሃሳቦችን ለመግለፅ በፅሁፍ ውስጥ በሚገኙ ስእሎችና ዝርዝሮች

- መጠቀም።
- ከቅስቀሳና ከድጋፍ ጋር፣ ለ1ኛ ክፍል በአግባቡ ውስብስብ የሆነ መረጃያዊ ፅሁፍ ማንበብ።

ቋንቋ፡- የቃላት እውቀት እና አጠቃቀም

- ዘለግ ባለ/በጎላ ድምፅ ከተነበበ ጽሑፍ ላይ ወይም በቃላት ወይም በሌላ ሚዲያ የቀረቡ መረጃዎችን በተመለከተ ቁልፍ ዝርዝሮችን ይጠይቁ እና ይመልሱ።
- በ1ኛ ክፍል ምንባብና አውደ-ንባብ በመመስረት፣ ከድርድር ስልቶች በተለዋዋጭነት በመምረጥ፣ ያልታወቁ ባለ-በርካታ-ትርጉም ቃላትን ሃረጎች ትርጉም መወሰን ወይም ማብራራት።
- ያልታወቁ ቃላት ትርጉም ለመወሰን የዓረፍተ ነገር አውድን መጠቀም።
- አዘውትረው በሚታይ ተለጣፊዎችንና የስር ቃላትን ለቃላት ትርጉም እንደ ፍንጭ አድርጎ መጠቀም።

ጽሑፍ

መረጃ የሚሰጥ/ትምህርታዊ/ገላጭ

- በአነስተኛ ቡድን ለውይይት አንድ ርዕስ ላይ ጥያቄ ማንሳት።
- እነርሱ በሚያነሱት ርዕስ ላይ ትምህርታዊ/የማብራሪያ ጽሑፍ መጻፍ እና ስለ ርዕሱ አንዳንድ ማስረጃ/አውነታ መስጠት እና መደምደሚያ ሃሳብ መስጠት።

ሂደት፣ ውጤት፣ ጥናት/ምርምር

- በጋራ የሚካሄድ ጥናት ላይ መሳተፍ።
- በአንድ ርዕስ ማተኮር፣ ከእኩያዎች ለሚመጡ ጥያቄዎች ምክሮች ምላሽ መስጠት፣ እና እንዳስፈለገኩት ፅሁፍን ለማጠናከር ዝርዝሮች መጨመር።
- ጽሑፍ ለማዘጋጀት እና ለማሳተም የተለያዩ ዲጅታል መገልገያዎችን መጠቀም፣ ከእኩያዎቹ ጋር መተባበርን ጨምሮ።
- ከልምድ/ገጠመኝ የተገኘ መረጃ በማስታወስ/በመጥቀስ ወይም ከተሰጡ ምንጮች መረጃ በመሰብሰብ ለጥያቄዎች መልስ መስጠት።

የቋንቋ አጠቃቀም

- ሰዎችን፣ ቦታዎችን፣ ግዑዝ እቃዎችን፣ እና የተፈጸሙ ድርጊቶችን በዝርዝር አግባብ የሆኑ ሃሳቦችን እና ስሜትን በመግለጽ ማስረዳት።
- ስዕል ወይም ሌላ የሚታዩ ነገሮችን አስፈላጊ ከሆነ በመጨመር አመለካከቶችን፣ አስተሳሰቦችን፣ እና ስሜቶችን ማብራራት/መግለጽ።
- ለስራ እና ለትክክለኛ ሁኔታ አግባብነት ሲኖራቸው የተሟሉ ዐረፍተ ነገሮችን ማፍለቅ።
- በመፃፍ ወይም በንግግር የመደበኛ እንግሊዘኛ ሰዎችውና አጠቃቀም ደንቦች በቂ ችሎታ ማሳየት።
- በግል፣ በይዘታ/ንብረትነት፣ እና ባልተወሰኑ ተውላጠስሞች (ለምሳሌ፣ I, me, they; they, them, their, anyone, everything) መጠቀም።
- ያለፈውን፣ የአሁኑን፣ እና የወደፊቱን መንፈስ (ለምሳሌ፣ Yesterday/ትናንት ወደቤት ሄድኩኝ/walked፣ Today/ዛሬ ወደ ቤት እሄዳለሁ/walk፣ Tomorrow/ነገ ወደ ቤት እሄዳለሁ/will walk) ለማስተላለፍ ግቦችን መጠቀም።
- ዘወትር የሚደርሱ ቅፅሎችን፣ መስተፃምሮችን፣ እና ወሳኞችን አገልግሎት ላይ ማቀል።
- በፅሁፍ የመደበኛ እንግሊዘኛ በትልቅ ፊደል አጠቃቀም/capitalization፣ በስርአተ ነጥብ እና በስፔሊንግ ደንቦች በቂ ችሎታ ማሳየት።
- የተለመዱ ስርአተሆኔዎች ቅርፅዎች ላሏቸው ቃላት እና ዘወትር ለሚከሰቱ ያልተለመዱ ቃላት የተለመዱ ስርአተሆኔዎች መጠቀም።
- ትምህርት-ያልተሰጠባቸውን ቃላት በድምፅ አስተካክሎ መፃፍ፣ በድምፅ ትንተና ክህሎት/ phonemic awareness እና በስርአተሆኔዎች ልምዶች በመጠቀም።

አስተያየት

- ርዕሱን የሚያስተዋውቁባቸው የአስተያየት ፅሁፎች መፃፍ ወይም የሚፅፉለትን መፅሃፍ ስም ማስታወቅ።
- አንድን አስተያየት ማስቀመጥና ለአስተያየቱ ምክንያት መስጠት።
- የመዘገያ መልእክት ስጥ/ስጪ።

ሳይንስ

ፈዚካል ሳይንስ

- የተለያዩ ነገሮች ሊታዩ የሚችሉ ባህሪያትን እና የተሰሩባቸውን ቁሳቁሶች፣ ከምርመራዎች በተገኘ መረጃ በመጠቀም፣ ማወዳደር።
- ነገሮች የሚንቀሳቅሱባቸውን የተለያዩ መንገዶች ማወዳደር።
- በአንድ ነገር እንቅስቃሴ ለውጦች መነሻ ምክንያት የግድ መኖሩን ማብራራት።
- ማግኔቶች በተለያዩ ነገሮች ያላቸውን ተፅእኖ መግለፅ።
- ማግኔቶች በአንዳንድ ነገሮች እንዴት ተፅእኖ እንደሚኖራቸው ለመግለፅ ከአሰራሮች መረጃዎች መታዘብና መሰብሰብ።

የህይወት ሳይንስ

- ህይወት ያላቸው ነገሮችን እገዛ ባልተደረገለት ነፃ አይን ለማየት ከመጠን በላይ ጥቃቅን ከሆኑ ክፍሎች ስለ መሰራታቸው ከተካሄዱት ምርመራዎች ማስረጃ መግለፅ።

ማህበራዊ ጥናቶች

ባህል

- የተለያዩ ባህላዊ የበስተ-ኋላ/ዳራ ያላቸው ሰዎች ስብአዊ ፍላጎቶችን የሚያሟሉባቸው እና ለማህበረሰብ አስተዋጽኦ የሚያደርጉባቸውን መገዶች መታዘብ እና መግለፅ።
- ግለሰቦችና ቡድኖች ከሌሎች ባህሎች እንደሚጋሩ እና እንደሚሞሉ እውቅና መስጠት።
- የሰዎች ቡድኖች እንዴት እርስ-በርሳቸው ግንኙነት እንደሚያደርጉ ማብራራት።

ታሪክ

- ባለፈውና በአሁኑ ጊዜ መካከል ልዩነቶችን ማገናዘብ።
- የዘራ እና የረጅም ጊዜ በፊት ህዝብ እና ነገሮች ማወዳደር።

መረጃዊ/ኢንፎርሜሽናል ማንበብ እና መጻፍ

- በተሰጠ ሥራ ወይም በግል ተፈላጊ መረጃን መለየት።
- ተፈላጊ መረጃን ለማሟላት ጥያቄዎችን መፍጠርና ማሻሻል።
- በልቦለድ እና ልቦለድ-ባልሆነ እና በሃቀኛ ህይወት ውስጥ ግንኙነቶችን መለየት።
- የመረጃ ተፈላጊ ለማሟላት መገልገያዎችን መለየት።
- አሃዞችን/መረጃዎችን በተለያዩ ቅርፀቶች መመዘገብ።
- የተፈለገውን መረጃ/ኢንፎርሜሽን ውጤት/ግኝት/መደምደሚያ ለማጋራት ዝግጅት የተለያዩ አይነት ቅርፀት ተጠቀም(ሚ)

ስነ-ጥበብ

የሥነ-ጥበብ ፈጠራ እና ከሥነ-ጥበብ ጋር ያለ ግንኙነት

- ስለ ሥነ-ጥበብ ሥራ በርካታ ሃሳቦችን ለማፍለቅ በአንክሮ አጠን/አጠኚ እና መርምር(ሪ)።
- ስለ ቦታ/ሥፍራ ሃሳቦችን ለመግለጽ የሥነ-ጥበብን መሠረታዊ ነገር/ዋና ነገር/ባህሪ እና የንድፍ መርሆችን ተጠቀም/ሚ።
- የተፈለገውን መረጃ/ኢንፎርሜሽን ውጤት/ግኝት/መደምደሚያ ለማጋራት ዝግጅት የተለያዩ አይነት ቅርፀት ተጠቀም(ሚ)
- የሥነ ጥበብ መሥሪያዎችን በዘዴ በመጠቀም የአደግብ ሥራ እውቀት አዳብር(ሪ)።
- ለቦታ ምላሽ የሥነ ጥበብ ሥራ ይፍጠሩ።
- በተለያዩ ቦታዎች ሰዎች ለምን የአደግብ ሥራ እንደሚሠሩ ምክንያቶችን ለይተህ(ሽ) ግለጽ(ጨ)።

ሙዚቃ

የሙዚቃ ምላሽ/ዝንባሌ

- የሙዚቃ ድምጾችን አወዳድር/ሪ፡- ፈጣን/ዝግ ያለ፣ ጮክ ያለ/ለስላሳ፣ ረዥም/አጭር፣ ከፍተኛ/ዝቅተኛ።
- ከእንቅስቃሴ ጋር እና ያለእንቅስቃሴ ድምፅ የማይጨምር የማይቀንስ የሙዚቃ ምት መጫወት።
- ተገቢ የአድማጭ ስነምግባሮች ማሳየት።
- የመማርያ ክፍል አፈፃፀሞችን ለመገምገም በመምህር-የተለዩ መስፈርቶችን መግለፅ።

ሙዚቃ መጫወት፡-

- የመማርያ ክፍል የሙዚቃ መሥሪያዎች ላይ የምት እና የድምፅ ለዘ ቅርፀቶች ማስመሰል።

- በመማርያ ክፍል መሳርያዎች ፅኑ ምት ማሳየት/ማቅረብ።
- ያገር ፍቅር ያለበት ዝግግሮችን በመዘመር ዓላማቸውን መግለጽ።

የሙዚቃ ንባብና ፅሁፍ/ቅኝት

- የቀላል ምትና የድምፅ ቃና ቅርፀቶችን ማንበብ።

የሙዚቃ ፈጠራ

- ቀላል ምት/የዜማ አወራረድ እና ጣዕም ዜማዊ ቅጠችን መፍጥር እና በስእሳዌ አቀራረብ/iconic representation በመጠቀም መቃኘት።

የአካል ማጠንከርያ ትምህርት

ጤና-አራማጅ አካላዊ ብቃትና እንቅስቃሴ።

- የተመረጡ ጡንቻዎችን በስማቸውና በስፍራቸው መለየት።
- ልብና የደምስሮች ለጂምናስቲክ እንዴት ምላሽ እንደሚሰጡ መለየትና ማሳየት።
- የሰውነት አካል ለጂምናስቲክ እንዴት ምላሽ እንደሚሰጥ መለየት (ልብ፣ ሳምባዎች፣ ቆዳ)።
- የጡንቻዎችን ተግባር መለየት።

የእንቅስቃሴ ክህሎቶች እና ፅንሰሃሳቦች

- በተለያዩ እንቅስቃሴዎች ውስጥ በመሳተፍ፣ ግለሰቦች በተለያዩ ፍጥነቶች እንዴት በመማር ደረጃዎች ውስጥ እንደሚገሰግሱ/እንደሚሻሻሉ እውቅና መስጠት።
- የአንድ ሰው ክህሎት እድገት ውጤት ከባለፈው ልምድ፣ የተፈጥሮ ችሎታ፣ እና የልምምድ ውጤቶች የሚመነጭ መሆኑን መገንዘብ።
- እንደ ማንበስ፣ መሳብ፣ መንጠራራት፣ መጠምዘዝ፣ መዘር፣ መግፋት፣ መወዛወዝ፣ እና ማንሳትን የመሳሰሉ የተለያዩ እንቅስቃሴዎችን መለማመድ።
- ፈጠራዊ የእንቅስቃሴ ክህሎቶችን ማዳበር።
- የጠረን ኳስ ወይም እጅ ከወገብ ቦታች ሁኖ -የተወረወረን ነገር መያዝ ማሳየት።
- የአካልን ቅርፆች በሚለዋውጡበት ወቅት በድጋፍ መሰረት ላይ ሚዛን መንከባከብ/መጠበቅ።

የጤና ትምህርት

የግልና የተጠቃሚ ጤና (PCH)

- የግል ጤንነትን የማሻሻል ወይም የመንከባከብ መንገድ ማብራራት።
- በት/ቤት የሚገኙ የጤና አገልግሎቶችን መለየት።
- በብከላ የተፈጠሩ የጤና ጉዳዮች መለየት።

ደህንነት እና ምርመራ/ጥያቄ(SI)

- ለአስቸኳይ ሁኔታዎች በሚገባ እንዴት ምላሽ እንደሚሰጥ መግለፅ።
- ከቤት ውጭ የጤና ደህንነት የመጠበቅ መንገዶች መለየት።
- በእንስሳዎች አካባቢ ደህንነት የመጠበቅ መንገዶች መለየት።
- መኖርያ ቤት ውስጥ ደህንነት የመጠበቅ መንገዶች መለየት።
- የአንድ አሸማቃቂን ባህሪ መለየት።
- መንገርንና ማሳበቅን መግለጽና መለየት።
- ከባይተዋሮች/ከማያውቁቸው ሰዎች ለመጠበቅ መንገዶችን መለየት።